



Finanšu ministrija

Prioritārie administratīvā sloga mazināšanas pasākumi un ieguvumi Eiropas Savienības fondu jomā

29.05.2025.



Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļautie priekšlikumi un risinājumi

Kopā saņemti ~400 priekšlikumi no ministrijām, pašvaldībām, sadarbības partneriem un privātā sektora pārstāvjiem par iespējām mazināt administratīvo slogu.

8 jomas, kas attiecināmas uz ES fondiem → izstrādāti un RP kopā iekļauti **20 rīcības virzieni**, kas rezultējas dažāda līmeņa un veida uzdevumos (FM, CFLA, ministrijas, IUB).

- 
1. Projektu atlases
 2. Projektu pārbaudes un uzraudzība
 3. Iepirkumi

Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse

- 
4. Uzraudzības rādītāji
 5. Vienkāršotās izmaksas
 6. Valsts atbalsts
 7. KPVIS, dati citās IT sistēmās
 8. Izmaksu ieguvumu analīze

Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Prakse



Finanšu ministrija

Paveiktais un plānotais ES fondu jomā

- Administratīvā sloga mazināšanas rīcības plāna izpilde, atskaitīšanās par tā izpildi un sasniegtajiem rādītājiem valdībai, partneriem, sabiedrībai, **priekšplānā izvirzot 9 pasākumus** (sk. pielikumā detalizēti):
 1. Atteikšanās no pārlieku augstām prasībām SAM MKN, t.sk. par rādītājiem, **mazinot administratīvo slogu projektu ieviesējiem**, atsakoties no HP un SAPI ieviešanas tur, kur tas **nesasniedz stratēģisko mērķi**.
 2. Iepirkumu procedūru vienkāršošana privāto tiesību subjektiem (MK noteikumi Nr.104), nosakot **tikai minimālas prasības cenas pamatojuma izvēles noteikšanai**.
 3. **«Konsultē vispirms» principa** plašāka piemērošana **CFLA** darbā, t.sk. **novēršot dublējošas, ilgas pārbaudes** kontekstā ar VI optimizētajām finanšu korekciju vadlīnijām, nostiprinot **CFLA kā uzticama un klientorientēta sadarbības partnera** lomu veiksmīga projekta ieviešanā.
 4. Nodokļu nomaksas kontroles jautājumu pārskatīšana ES fondu vadības un kontroles sistēmā, t.sk. paredzot **atvieglotus nosacījumus** VID nodokļu maksātāju **«A» un «B» reitinga** saņēmējiem.
 5. Projektu iesniegumu **atlases** procesa **paātrināšana**, **atsakoties** no kvalitātes **kritēriju vērtēšanas**, ja pieejams finansējums visiem projektu iesniedzējiem, tādējādi samazinot vērtējamo kritēriju skaitu par vismaz 20% (atkarībā no konkrētā SAM pasākuma specifikas).
 6. Plašāka **pašdeklarēšanās principa ieviešana valsts atbalsta jautājumos**, **samazinot** dokumentācijas izvērtēšanas vidējos **termiņus vismaz par 5 %**.
 7. Funkcionalitātes **uzlabošana KPVIS**, t.sk. citās IT sistēmās pieejamo **datu integrācija** (PVS + KPVIS).
 8. Pārskatīta vienkāršoto izmaksu piemērošana, t.sk. virzīti grozījumiem SAM MK noteikumi, paredzot izmaksu metodes maiņu.
 9. Fokusēta izmaksu un ieguvumu analīzes piemērošana, t.sk. izstrādājot paraugformas (ņemot vērā konkrētā SAM pasākuma specifiku) izmaksu un ieguvumu analīzes sagatavošanai.
- **Ikdienā turpināt darbu pie administratīvā sloga mazināšanas, reaģējot uz sadarbības partneru, projektu ieviesēju iniciatīvām!**



Finanšu ministrija

Aktuālais no publisko iepirkumu jomas regulējuma un prakses pilnveidošanas DARBA GRUPAS

Definēti 2 publisko iepirkumu sistēmas tālākas attīstības scenāriji, par kuriem nepieciešama tālāka darba grupas locekļu vienošanās:

- **radikālas sistēmas izmaiņas**, paredzot sistēmā (regulējums + prakse) maksimālu elastību, fokusējoties uz iepirkumu pamatmērķiem, nodrošinot uzraudzību caur analītiku, KPI un references cenām,

vai

- **esošās sistēmas saglabāšana**, veicot sistēmā (regulējums + prakse) prioritārus precizējumus un vienkāršojumus (līgumcenu robežvērtību celšana, datu pieejamība, izslēgšanas nosacījumu pārskatīšana u.c.).



Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!



Finanšu ministrija

Priekšlikumu apkopojums

Saņemti kopā **408** priekšlikumi no pašvaldībām, ministrijām, biedrībām, uzņēmējiem, asociācijām, aģentūrām, institūtiem, kā arī individuālām personām:

Par ES fondu sistēmu	123 priekšlikumi
Par atbildīgo iestāžu līmeņa jautājumiem	68 priekšlikumi
Par CFLA darbu	125 priekšlikumi
Par iepirkumiem	74 priekšlikumi
<i>Citi jautājumi</i>	18 priekšlikumi

Ieteikumi ES fondu sistēmas uzlabošanai vērsti uz:

- Projektu iesniegumu atlases procesa vienkāršošanu/paātrināšanu - CBA, kritēriji, daudzpakāpju projektu vērtēšana.
- Nepilnībām ES fondu plānošanā – bieži SAM MK noteikumu grozījumi, vienkāršoto izmaksu metodiku izstrādes komplikētība, vienota pieeja programmās un vienādi formulētas prasības.
- Finansējuma lielāku pieejamību- tsk. *neattiecināmām* izmaksām.
- Uzraudzības rādītāju mazināšanu- nacionālās (politikas veidotāju) prasības, datu apjoms/ horizontālās politikas (līdzvērtīgu iespēju mērījumi/ zaļais iepirkums).
- Projektu uzraudzības (kontroļu) minimizēšanu - projektu īstenošana, pēcuzraudzība, biežums un daudzums.
- *Neatbilstību* vadlīniju optimizēšana- t.s. finanšu korekcijas.
- Publicitātes prasību pārskatīšanu.
- Valsts atbalsta jautājumiem – komercdarbības atbalsta ierobežojumi, MVK deklarācijas iesniegšana, *de minimis* nosacījumi, viena vienota uzņēmuma izpratne.

Ieteikumi CFLA darba uzlabošanai vērsti uz:

- datu nedublēšana (informācijai izmantot EIS un PVS, citās publiskās sistēmās pieejamo informāciju);
- konsultatīvā atbalsta sniegšana saprotamā, uz klientu orientētā un atbalstošā veidā;
- dublējošu kontroļu novēršana (īpaši ar IUB);
- informācijas apjoma pieprasīšanu gan projektu atlasēs, gan projektu ieviešanas laikā, maznozīmīgu precizējumu veikšanu, prakses vienādošanu;
- CFLA pieejas maiņu uz «uzticēšanās klientam kā projektu vērtēšanas un vadības pamatprincips»;
- KPVIS uzlabojumiem;
- informācijas izvērtēšanas un lēmumu pieņemšanas paātrināšanu.



Finanšu ministrija

1) Atteikšanās no pārlietu augstām prasībām MK noteikumos par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu

Pasākums:

Prasību pārskatīšana un vienota pieeja starp ES fondu atbildīgajām iestādēm par Horizontālām prioritātēm (HP) un sociāli atbildīga publiskā iepirkuma (SAPI) iekļaušanu Ministru kabineta noteikumos par specifiskā atbalsta mērķa (MK SAM) īstenošanu.

Paveiktais:

- 03.04.2025. vadošās iestādes sūtīts aicinājums atbildīgajām iestādēm par prasību iekļaušanas izvērtēšanu (ja pārsniedz ES prasības, nepieciešams īpašs pamatojums).
- 09.05.2025. tikšanās ar atbildīgajām iestādēm, Iepirkumu uzraudzības biroju, CFLA un vadošo iestādi, kur panākta vienošanās par turpmāku SAPI prasību iekļaušanu MK SAM.

Ieguvums:

- Fokusētāka HP un SAPI ieviešana, ņemot vērā katra SAM specifiku.
- Finansējuma saņēmējiem saprotams sagaidāmais rezultāts, kas tieši jāsasniedz, ieviešot projektos HP un SAPI.
- Mazināts administratīvais slogs, atsakoties no HP un SAPI ieviešanas tur, kur tas nav jēgpilni un nesasniedz stratēģisko mērķi.



Finanšu ministrija

2) Atteikšanās no sarežģītām iepirkumu procedūrām privāto tiesību subjektiem

Pasākums:

- MK noteikumu 104 "Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem" pilnīga pārstrāde, atsakoties no smagnējām procedūrām, interešu konflikta pārbaudes.
- Veidot MK noteikumus kā vadlīnijas.

Paveiktais:

08.05.2025. iesniegts priekšlikums FM iepirkumu darba grupai un Iepirkumu uzraudzības birojam tālākam darbam par izmaiņām, kas paredzēs atteikšanos no interešu konflikta pārbaudes un atvieglotus nosacījumus tiem iepirkumiem, kur:

- iepirkumu summa nepārsniedz 60 000 EUR
un
- ES fondu līdzfinansējums nepārsniedz 50%.

Ieguvums:

- Samazināts administratīvais slogs privāto tiesību subjektiem, kas veic iepirkumus ES fondu projektos.
- Nodrošināta tirgus cenas atklātība un izsekojamība.



Finanšu ministrija

3) «Konsultē vispirms» principa plašāka piemērošana CFLA darbā, t.sk. novērstas dublējošas, ilgas pārbaudes kontekstā ar VI optimizētajām finanšu korekciju vadlīnijām

Pasākums:

- Kultūras maiņa CFLA, plašāk piemērojot «Konsultē vispirms» principu ikdienas darbā.
- CFLA procesu revīzijas rezultātā optimizētas un novērstas dublējošas, ilgas pārbaudes.

Paveiktais:

- CFLA iekšējās kontroles sistēmas un saziņas ar klientu pilnveide, iekšējās darbinieku mācības, lai nodrošinātu CFLA kultūras maiņas ieviešanu praksē, t.sk.:
 - CFLA atzinumu/lēmumu vienkāršošana (valoda, apjoms, forma), pieņemto lēmumu izskaidrošana;
 - «klientu» saziņas algoritma ar projektu vadītājiem izstrāde, lai nodrošinātu vienotu praksi;
 - projektu iesniegumu atlases dokumentācijas pielāgošana projektu iesniedzēju tipam;
 - ikdienā aktīva konsultēšana pēc «klientu» pieprasījuma;
 - administratīvā sloga mazināšanas saņemto priekšlikumu kontekstā uzrunāti konkrētie priekšlikumu iesniedzēji un rasti individuāli risinājumi;
 - regulāri izglītojoši semināri par dažādām tēmām pēc klientu pieprasījuma un reaģējot uz aktualitātēm u.c.
- Līdz 30.05.2025. pabeigta CFLA procesu analīze, lai optimizētu un paātrinātu pārbaudes **vismaz par 5% - 2025.gadā un 15% - 2026.gadā.**
- Optimizētas VI finanšu korekciju vadlīnijas, atsakoties no nacionāli noteiktām finanšu korekcijām – neatbilstību veidu **samazinājums par 20%.**

Ieguvums:

- CFLA kā uzticams un klientorientēts sadarbības partneris veiksmīga projekta ieviešanā.
- Zinošs finansējuma saņēmējs.
- Vienkāršotas prasības un samazināts informācijas apjoms mazāk pieredzējušiem ES fondu saņēmējiem (fiziskas personas, ģimenes ārsti).
- Vairāk preventīvu darbību, kas novērš kļūdas, kas var rezultēties finansiālās sekās.



Finanšu ministrija

4) Nodokļu nomaksas kontroles jautājumu pārskatīšana ES fondu vadības un kontroles sistēmā

Pasākums:

- Valsts ieņēmumu dienesta (VID) nodokļu maksātāju reitingu sistēmā pieejamās informācijas integrēšana projektu iesniegumu atlasēs - atviegloti nosacījumi «A» un «B» reitinga uzņēmumiem;
- Atteikšanās no PVN pārskatu iesniegšanas CFLA projektos zem 5 milj. EUR, plašāka paļaušanās uz VID pārbaudēm projektos virs 5 milj. EUR;
- Kontekstā ar FM iepirkumu darba grupas rezultātiem, salāgot iepirkumos paredzētās izmaiņas ar ES fondu praksi projektu iesniegumu atlasēs.

Paveiktais:

- Pilotēta «A» reitingu saņēmēšu uzņēmumu nodokļu nepārbaudīšana atsevišķās projektu atlasēs, panākta vienošanās starp CFLA un vadošo iestādi par turpmāko praksi, kas tiks integrēta projektu iesniegumu atlases metodikā.
- Saskaņošanas procesā grozījumi MK noteikumos Nr.135 «Eiropas Savienības fondu projektu pārbaūžu veikšanas kārtība 2021.–2027. gada plānošanas periodā», kas paredz atteikšanos no PVN pārskatu iesniegšanas CFLA projektos zem 5 milj. EUR.
- Paredzēta iespēja SAM pasākumu MK noteikumos celt minimālo pieļaujamo nodokļu parāda sliekšni (virs 150 EUR) - atbildīgo iestāžu izvēle.

Ieguvums:

- Ātrāka un vienkāršāka projektu atlase «A» un «B» reitinga uzņēmumiem.
- Atbildīgajām iestādēm paredzēt iespēju SAM pasākumos noteikt specifiskus atvieglojumus tiem uzņēmumiem, kuriem nodokļu parāds uz tā vērtēšanas brīdī pārsniedz 150 EUR.
- Mazāks administratīvais slogs, iesniedzot pārskatus CFLA.



Finanšu ministrija

5) Projektu iesniegumu atlases procesa paātrināšana, atsakoties no kvalitātes kritēriju vērtēšanas

Pasākums:

Atteikšanās no kvalitātes kritēriju vērtēšanas, ja projektu atlasēs ir pietiekošs finansējums visiem projektu iesniedzējiem.

Paveiktais:

Projektu iesniegumu vērtēšanas pieejas maiņa, paredzot šādu nosacījumu visos aktuālajos projektu iesniegumu atlases nolikumos un vadošās iestādes projektu iesniegumu atlases metodikā.

Ieguvums:

Samazināts vērtējamo kritēriju skaits **par vismaz 20%** (atkarībā no konkrētā SAM pasākuma specifikas), tādējādi panākot arī termiņa samazinājumu, kādā izvērtēts projekta iesniegums un pieņemts CFLA lēmums.



Finanšu ministrija

6) Plašāka pašdeklarēšanās principa ieviešana valsts atbalsta jautājumos

Pasākums:

Plašāka pašdeklarēšanās principa ieviešana 4 valsts atbalsta blokos:

1. Papildinošās saimnieciskās darbības (PSD) kontrole;
2. 50% ieņēmumu kontrole kultūras infrastruktūrai;
3. Nesaimniecisko projektu kontrole (saimnieciskais aspekts);
4. Vispārējas tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumi (VTNP): infrastruktūras proporcijas uzraudzība, pārkompensācijas kontrole, grūtības nonākušā uzņēmuma (GNU) statusa nevērtēšana.

Paveiktais:

- Visos 21-27 SAM pasākumos ir paredzēts PSD pašdeklarācijas princips. 14-20 SAM MKN un PSD metodiku grozījumi procesā (uz 12.05.2025. 30% stājušies spēkā; praksē jau strādā visos gadījumos).
- VTNP pārkompensācijas un nesaimniecisko projektu kontroles jau ir ieviestas kā pašdeklarācija.
- Jaunajās VTNP projektu atlasēs vairs nevērtē GNU, bet paļaujas uz pašdeklarāciju (+*ex-post* pārbaude ne vairāk kā 10%).
- Uzsākts dialogs ar atbildīgajām iestādēm par 50% ieņēmumu kontroli, infrastruktūras proporcijas uzraudzību.

Ieguvums:

- Lielāka palāvība no CFLA puses, samazinot kontroles, vienlaikus nodrošinot iespēju konsultēties par visiem neskaidrajiem jautājumiem.
- Lielāka atbildība finansējuma saņēmēju pusē, kas nostiprināta noslēgtajos līgumos par projektu īstenošanu.
- Projektu iesniegumu un projektu ieviešanas dokumentācijas izvērtēšanas vidējo termiņu **samazinājums vismaz par 5 %.**



Finanšu ministrija

7) KPVIS funkcionalitātes uzlabošana, t.sk. citās IT sistēmās pieejamo datu integrācija

Pasākums:

- Horizontālo prioritāšu darbību un rādītāju sadaļas funkcionalitātes uzlabošana
- Atbalsta materiālu sagatavošana KPVIS lietotājiem
- KPVIS iepirkumu daļas sasaiste ar IUB pārvaldīto sistēmu (PVS)

Paveiktais:

- Uzlabotajai KPVIS HP darbību un rādītāju sadaļai notiek funkcionalitātes atklūdošana. Piegāde produkcijā plānota maija beigās.
- CFLA *YOUTUBE* kanālā ir izveidots jauns atbalsta video cikls "Atbalsts Projektu portāla (KPVIS) lietošanā", kurā turpmāk tiks publicēti īsi pamācoši video par KPVIS lietošanu un iespējām - šobrīd jau ir pieejami divi video par sadaļu "Projekti" un MP sadaļas "Rēķini" datu importu.
- Sagatavoti/tiek gatavoti citi atbalsta materiāli gan iekšējās vides lietotājiem, gan finansējuma saņēmējiem, jūnijā/2025 ieplānota informatīvā sanāksme/apmācības atbildīgajām iestādēm.
- CFLA un IUB uzsākts darbs pie sistēmu lauku savstarpējās salāgošanas.
- Klientu informēšana par KPVIS jaunumiem un funkcionalitāti CFLA rīkotajā «Labās prakses seminārā».

Ieguvums:

- Projektu īstenotājiem novērsta dublējošas informācijas manuāla ievadīšana KPVIS.
- Plaši pieejami informatīvi materiāli par KPVIS funkcionalitāti.
- Individuāls darbs ar KPVIS lietotājiem.



Finanšu ministrija

8) Pārskatīta vienkāršoto izmaksu piemērošana

Pasākums:

Pārskatīta vienkāršoto izmaksu piemērošana atkarībā no specifiskā atbalsta mērķa, maksimāli izmantojot EK predefinētās opcijas.

Paveiktais:

- VI paplašināts konsultatīvais atbalsts vienkāršoto izmaksu metodiku izstrādē.
- Sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm izskatīti un virzīti grozījumiem tie SAM MK noteikumi, kuros, lai nekavētu maksājumu plūsmu projektiem, nepieciešama izmaksu metodes maiņa.
- Aicinājums projektiem izvēlēties projekta vadības izmaksas līdz 20% no pārējām attiecināmajām izmaksām, kas nav personāla izmaksas (regulas piedāvātā «off-the-shelf» likme).

Ieguvums:

- Novērsts risks par kavētu maksājumu plūsma projektu īstenošanas sākuma fāzē.
- Pie maksājuma pieprasījuma nav jāsniedz uzskaitē par darbinieku faktiski nostrādātajām stundām un likmi, samazināts atskaišu apjoms.



Finanšu ministrija

9) Fokusēta izmaksu un ieguvumu analīzes piemērošana

Pasākums:

Izmaksu un ieguvumu analīze kā jēgpilnu investīciju pamatojums - esošās prakses stiprināšana.

Paveiktais:

- Atbildīgajām iestādēm palielināts CFLA atbalsts izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādē, investīciju lietderības novērtējumā;
- CFLA izstrādājusi pielāgotas, vienkāršotas izmaksu un ieguvumu analīzes formas;
- TAP saskaņošanas procesā grozījumi MK noteikumos Nr.408 «Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā», kas paredz iespēju pielāgot izmaksu un ieguvumu analīzi (pilna, nepilna) projekta līmenī, ņemot vērā SAM pasākuma specifiku.

Ieguvums:

- Atviegloti nosacījumi projektu iesniedzējiem, jēgpilni pamatojot investīciju ekonomisko izdevīgumu.
- Pieejamas paraugformas (ņemot vērā konkrētā SAM pasākuma specifiku) izmaksu un ieguvumu analīzes sagatavošanai.